

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

№ 4 від 27.08.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»

№ 53 від 28.08.2025

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної
підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії)
у сфері загальної середньої освіти**

за темою:

***«Організація і проведення групової супервізії
у сфері загальної середньої освіти»***

Укладач: Байназарова О.О., старший викладач, в.о. завідувача кафедри
виховання й розвитку особистості

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ – директори / консультанти ЦПРПП; учителі
базової школи, у тому числі ті, хто пройшов сертифікацію, науково-педагогічні
та педагогічні працівники КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

ФОРМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ – дистанційна

ОБСЯГ – 10 годин

ОСОБЛИВОСТІ: навчальна програма підготовки (підвищення кваліфікації) розроблена на основі Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства науки і освіти України від 13.09.2024 № 1311 та наказу Міністерства освіти і науки України 21.05.2025 № 63-ат «Про затвердження програми підвищення кваліфікації тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти»

НАПРЯМИ – формування і розвиток компетентностей, необхідних для проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти

МЕТА – професійний розвиток фахівців у сфері загальної середньої освіти щодо організації і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

- поглибити розуміння місця супервізії у професійному розвитку педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;
- опрацювати підходи до організації та проведення групової супервізії для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;
- опанувати особливості реалізації супервізійної сесії при груповій супервізії;
- поглибити й закріпити практичні навички планування та проведення групової супервізійної бесіди;
- удосконалити навички активного слухання та ведення бесіди в групі;
- ознайомити з особливостями документального оформлення групової супервізії;
- оволодіти інструментами для групової супервізії та здобути навички їх практичного використання.

Актуальність навчальної програми «Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти» полягає в необхідності поглибленої підготовки фахівців, здатних ефективно проводити групові супервізії, надавати педагогам професійну підтримку та допомогу у різних формах в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» на рівні базової середньої освіти.

Програму розроблено з урахуванням Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.08.2024 за №1201/42546, наказу МОН від 13.09.2024 № 1311 «Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти», наказу МОН від 20.09.2024 № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1513 «Деякі питання

надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа у 2025 році”», а також Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29.08.2024 № 1225.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- компетентність педагогічного партнерства,
- здатність до навчання впродовж життя

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- *знання й розуміння*: сутність групової супервізії, її мета, завдання; особливості методів проведення групової супервізії, їхні переваги та обмеження; реалізація циклу супервізійної сесії при груповій формі проведення супервізії
- *уміння*: організація групи супервізантів з урахуванням єдиної мети, спільних професійних інтересів і потреб; оформлення документації для здійснення групової супервізії; проведення супервізійних бесід в груповому форматі; застосовування навички активного слухання під час супервізійної бесіди в групі; розробка та використання інструментів для проведення групової супервізії.
- *ціннісне ставлення* до здійснення групової супервізії, професійного самовдосконалення та саморозвитку.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання: комп'ютерна техніка, доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	теоретична частина: лекція теоретичного конструювання	практична частина : інтерактивна лекція / тренінгове заняття	Разом
1. Організаційно-рефлексивний модуль				
1.1	Особливості організації навчання супервізорів щодо організації та проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти	1		1
1.2	Рефлексія. Підсумкове тестування		1	1
	<i>Усього годин за модулем</i>	1	1	2
2. Групова супервізія як форма професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам				
2.1	Модель супервізії: практика застосування	1	1	2

2.2	Що таке групова супервізія. Переваги та виклики групової супервізії	1	1	2
2.3	Групова супервізія: практикум	1	1	2
2.4	Компетентності супервізора: розвиваємо майстерність	1	1	2
	<i>Усього годин за модулем</i>	4	4	8
	<i>Разом годин за робочою навчальною програмою</i>	5	5	10

1. Організаційно-рефлексивний модуль

1.1 Особливості організації навчання супервізорів щодо організації та проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти

Це заняття передбачає ознайомлення слухачів з розкладом занять, організацією освітнього процесу, змістом та умовами проведення курсів, ознайомлення слухачів з рекомендованою літературою, вивчення якої допоможе розширити та поглибити їх знання.

При дистанційному навчанні слухачі також знайомляться з правилами онлайн спілкування в групі, умовою отримання сертифікатів тощо.

Проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності, з вимогами до слухачів щодо виконання Закону України “Про запобігання корупції”, Положення про академічну доброчесність, виконання Правил внутрішнього розпорядку, поведінки на онлайн-заняття.

Вирішуються інші організаційні питання.

1.2 Рефлексія. Підсумкове тестування

Основне завдання навчального заняття – підбиття підсумків роботи та рефлексія діяльності слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Підсумкове тестування передбачає встановлення рівня знань слухачів за результатами курсів підвищення кваліфікації.

2. Групова супервізія як форма професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам

2.1 Модель супервізії: практика застосування

Групова супервізія як форма професійної підтримки педагогів, яка спрямована на розвиток педагогічної майстерності, аналіз практичної діяльності, розв’язання питань, що пов’язані з професійними викликами. Нормативні вимоги до створення групи. Основні завдання групової супервізії. Колективне обговорення, обмін практичним досвідом, активна взаємодія учасників як основа групової супервізії. Переваги групової форми, зокрема, можливість командної взаємодії в обговоренні професійних питань та генерації ідей. Очна, дистанційна та очно-дистанційна форми роботи групи, їх переваги та обмеження. Виклики групової супервізії: організаційні, змістові, збереження конфіденційності тощо.

Використання анкет самооцінювання та встановлення зворотного зв'язку для визначення пріоритетів групи. Важливість діагностичного тестування для виявлення професійного рівня педагогів та підготовки бесіди з планування. Форма спостереження за уроком/заняттям педагога, його застосування під час групової супервізії.

Інтерактивна вправа “Спільне та відмінне у груповій та індивідуальній супервізії”

2.2 Що таке групова супервізія. Переваги та виклики групової супервізії

Об’єднання супервізантів у групу на підготовчому етапі супервізії: роль закладу післядипломної педагогічної освіти (замовника), професійних спільнот, центрів професійного розвитку, закладу загальної середньої освіти у процесі формування групи. Канали для інформування педагогів про можливість участі в груповій супервізії. Способи формування групи: за темою чи питанням, з якого педагоги потребують професійної допомоги, за запитом педагогів щодо здійснення супервізії конкретним супервізором, який є

експертом у відповідному напрямі. Важливість конкретизації пріоритетних питань, що можуть бути предметом групової супервізії. Важливість комфортного, безпечного фізичного простору для роботи з групою педагогів.

Цикл супервізійної сесії при груповій формі проведення супервізії Завдання супервізора щодо надання професійної підтримки та допомоги групі супервізантів на кожному етапі супервізійного циклу: підготовчому (забезпечення умов для проведення супервізії); основному (проведення супервізійної сесії); заключному (узагальнення, верифікація результатів). Змістові та організаційні особливості реалізації компонентів супервізійної сесії: планування (бесіда з планування), спостереження, осмислення (бесіда за підсумками спостереження), практичні поради та їх застосування, рефлексивний аналіз.

Робота в групах «Переваги і виклики групової супервізії».

2.3 Групова супервізія: практикум

Планування і проведення групової супервізійної бесіди. Супервізійна бесіда в груповому форматі, її мета, умови для досягнення результату, акценти на рефлексію та допомогу групі супервізантів самостійно визначати труднощі, усвідомлювати свої дії, взаємодіяти та знаходити рішення. Навички супервізора для ефективної комунікації в групі. Управління процесом взаємодії учасників.

Методи групової супервізії Супервізійна бесіда (діалог) в групі як основний метод групової супервізії. Спостереження та його реалізація. Рефлексія в групі учасників. Демонстрація / візуалізація практики викладання, практичні рекомендації, рольова гра, аналіз відеоматеріалів та інші методи.

Практична вправа. Промова супервізора.

Інтерактивна вправа. Супервізор-супервізанти.

2.4 Компетентності супервізора: розвиваємо майстерність

Якості ефективного лідера-супервізора при роботі з групою супервізантів. Управління групою, навички активного слухання, рефлексивного аналізу. Професійний досвід і компетентність для ведення групової бесіди. Високий рівень комунікації при управлінні дискусією. Протоколи дій супервізора. Розвиток лідерських якостей у супервізорів.

Особливості оформлення документів для здійснення групової супервізії: запит на проведення супервізії; договір з проведення групової супервізії; план-графік проведення групової супервізії; звіт про проведення групової супервізії, свідоцтво про проходження супервізії.

Робота з кейсами. План-графік групової супервізії.

Рекомендована література

1. Борисенко Ю. Ціннісні аспекти супервізії в освіті. УІРО. 2024. 13 с.
2. Борисенко Ю., Венгловська О., Новик І. Розвиток лідерських якостей супервізорів. УІРО. 2024. 13 с.
3. Венгловська О. Андрогогічний підхід у супервізії. УІРО. 2024. 15 с.
4. Гладкова Г. Документальне оформлення супервізії. УІРО. 2024. 11 с.
5. Гладкова Г. Кейс документів супервізії: додаток до брошури «Документальне оформлення супервізії». УІРО. 2024. 13 с.
6. Гладкова Г., Новик І. Цикл супервізії. УІРО. 2024. 10 с.
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 р. № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти».
8. Наказ Міністерства освіти і науки України 21.05.2025 № 63-ат «Про затвердження програми підвищення кваліфікації тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти»

9. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2024 року за № 1201/42546.

10. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349.

11. Романовський О.Г. Лідерські якості в професійній діяльності. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 143 с.

12. Стягунова О. Принципи, форми та методи супервізії. УІРО. 2024. 14 с.

13. Стягунова О. Супервізія як інструмент розвитку професійної саморефлексії. УІРО. 2024. 13 с.

14. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності : збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О. Федоренко; за заг. ред. І. Новик. Київ: УІРО, 2024.